

01

EU-MIDIS

Έρευνα της Ευρωπαϊκής Ένωσης σχετικά με τις μειονότητες και τις διακρίσεις

Ελληνικά

2009

Έκθεση «εστίαση στα δεδομένα» 1 **Οι Ρομά**

Οργανισμός Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης

EU-MIDIS

ΕΡΕΥΝΑ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ ΓΙΑ ΤΙΣ ΜΕΙΟΝΟΤΗΤΕΣ ΚΑΙ ΤΙΣ ΔΙΑΚΡΙΣΕΙΣ

Τι είναι η EU-MIDIS;

EU-MIDIS είναι το ακρωνύμιο του "European Union Minorities and Discrimination Survey" (Έρευνα της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τις διακρίσεις και τις μειονότητες).

Είναι η πρώτη έρευνα σε επίπεδο ΕΕ που απευθύνει ερωτήματα σε ομάδες μεταναστών και εθνοτικών μειονοτήτων για τις εμπειρίες διακρίσεων και θυματοποίησης στην καθημερινή τους ζωή.

Δεδομένου ότι πολλά κρούσματα διακρίσεων και θυματοποίησης δεν καταγγέλλονται και η τρέχουσα συλλογή δεδομένων σχετικά με τις διακρίσεις και τη θυματοποίηση εις βάρος των ομάδων μειονοτήτων είναι περιορισμένη σε πολλά κράτη μέλη, η EU-MIDIS παρέχει τα πληρέστερα μέχρι σήμερα στοιχεία σχετικά με την έκταση των διακρίσεων και της θυματοποίησης κατά των μειονοτήτων στην ΕΕ.

Συνολικά, 23.500 μετανάστες και μέλη εθνοτικών μειονοτήτων συμμετείχαν κατά τη διάρκεια του 2008 στην έρευνα με τη μορφή απευθείας συνεντεύξεων βάσει ερωτηματολογίου στο σύνολο των 27 κρατών μελών της ΕΕ.

Άλλα 5.000 άτομα από δέκα κράτη μέλη που ανήκουν στην πλειονότητα του πληθυσμού και ζουν στις ίδιες περιοχές με τις μειονότητες συμμετείχαν σε συνέντευξη, με σκοπό την καλύτερη σύγκριση των αποτελεσμάτων σχετικά με ορισμένα βασικά ερωτήματα.

Κάθε συνέντευξη είχε διάρκεια από 20 λεπτά έως μία ώρα, ενώ από τους ερωτηθέντες ζητήθηκε να απαντήσουν σε μια σειρά από λεπτομερείς ερωτήσεις.

Η πρώτη έκθεση της σειράς «εστίαση στα δεδομένα»

Η παρούσα έκθεση εστιάζει στους Ρομά και είναι η πρώτη από μια σειρά εκθέσεων «εστίασης στα δεδομένα» της EU-MIDIS που στοχεύουν σε συγκεκριμένα αποτελέσματα της έρευνας. Άλλες εκθέσεις θα εξετάσουν διαφορετικές ομάδες ή θα παρουσιάσουν τα αποτελέσματα μιας ορισμένης ενότητας του ερωτηματολογίου για όλες τις ομάδες που συμμετείχαν στην έρευνα.

Οι υπόλοιπες ομάδες που συμμετείχαν στην έρευνα EU-MIDIS περιλαμβάνουν άτομα που κατάγονται από τη Βόρεια Αφρική, την Υποσαχάρια Αφρική, την Τουρκία, την πρώην Γιουγκοσλαβία, τα κράτη της Κεντρικής και Ανατολικής Ευρώπης (συμπεριλαμβανομένων των κρατών μελών της ΕΕ), καθώς και από τη Ρωσία.

Ως ομάδα, οι Ρομά ανέφεραν το υψηλότερο συνολικό ποσοστό διακρίσεων συγκριτικά με όλες τις ομάδες που εξετάστηκαν στο πλαίσιο της EU-MIDIS. Για το λόγο αυτό επιλέχθηκαν να είναι η πρώτη ομάδα εστίασης.

Οι εκθέσεις «εστίασης στα δεδομένα» της EU-MIDIS αποτελούν απλώς μια «πρώτη γεύση» των πλήρων αποτελεσμάτων της έρευνας, προορίζονται δε να εξοικειώσουν τον αναγνώστη με ορισμένα βασικά ευρήματα. Εν ευθέτω χρόνω θα ακολουθήσει ολοκληρωμένη έκθεση αποτελεσμάτων της EU-MIDIS. Επίσης, η πλήρης σειρά των δεδομένων της έρευνας θα καταστεί διαθέσιμη στον δικτυακό τόπο του Οργανισμού, όταν δημοσιευτούν όλες οι εκθέσεις «εστίασης στα δεδομένα», έτσι ώστε ο καθένας να μπορεί να αναλύει μόνος του τα αποτελέσματα.

Προβλέπονται εννέα εκθέσεις «εστίασης στα δεδομένα» για τα έτη 2009 και 2010, μεταξύ των οποίων και εκθέσεις που εστιάζουν στα εξής:

- Εμπειρίες διακρίσεων σε εννέα διαφορετικούς τομείς της ζωής. Η έκθεση καλύπτει όλες τις ομάδες που εξετάστηκαν σε όλα τα κράτη μέλη. Οι εννέα τομείς είναι: 1) κατά την αναζήτηση εργασίας, 2) στην εργασία, 3) κατά την προσπάθεια ενοικίασης ή αγοράς κατοικίας ή διαμερισματος, 4) από το προσωπικό σε υπηρεσίες υγείας, 5) από το προσωπικό σε κοινωνικές υπηρεσίες, 6) από τους εργαζόμενους στην εκπαίδευση, 7) σε καφετέρια, εστιατόριο, μπαρ ή νυκτερινό κέντρο διασκέδασης, 8) σε καταστήματα, 9) όταν προσπαθούσαν να ανοίξουν τραπεζικό λογαριασμό ή να λάβουν δάνειο από τράπεζα.
- Εμπειρίες θυματοποίησης, συμπεριλαμβανομένης της φυλετικής βίας, σε πέντε διαφορετικούς τομείς εγκληματικότητας. Η έκθεση καλύπτει όλες τις ομάδες που εξετάστηκαν σε όλα τα κράτη μέλη. Οι πέντε τομείς εγκληματικότητας είναι: 1) κλοπή οχήματος ή με όχημα, 2) διάρρηξη ή απόπειρα διάρρηξης, 3) κλοπή προσωπικής περιουσίας χωρίς απειλή ή χρήση βίας, 4) επίθεση και απειλή, 5) σοβαρή παρενόχληση.
- Εμπειρίες με αστυνομία, τελωνειακές αρχές, συνοριακό έλεγχο, με αντιπαραβολή όλων των συμμετεχόντων ομάδων στην έρευνα, καθώς επίσης και για τα κράτη μέλη για τα οποία η EU-MIDIS διεξήγαγε έρευνα σχετικά με μέλη της πλειονότητας του πληθυσμού που ζουν στις ίδιες περιοχές με τις μειονότητες.

ΕΚΘΕΣΗ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ ΕΣΤΙΑΣΗΣ 1 – ΒΑΣΙΚΑ ΕΥΡΗΜΑΤΑ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΡΟΜΑ

Εμπειρίες διακρίσεων ως Ρομά

- Κατά μέσο όρο 1 στους 2 ερωτηθέντες Ρομά απάντησε ότι είχε τουλάχιστον μία εμπειρία διακρίσεων τους προηγούμενους 12 μήνες.
- Οι Ρομά που είχαν πέσει θύματα διακρίσεων ανέφεραν κατά μέσο όρο 11 κρούσματα διακρίσεων σε περίοδο 12 μηνών.

Καταγγελία διακρίσεων

- Το 66%-92% των Ρομά, ανάλογα με τη χώρα, δεν κατήγγειλε το πιο πρόσφατο κρούσμα διακρίσεων τους τελευταίους 12 μήνες σε καμία αρμόδια αρχή, ούτε στον τόπο εκδήλωσης του περιστατικού.
- Οι Ρομά ανέφεραν ως κύριο λόγο για τη μη καταγγελία ότι «τίποτα δεν θα γινόταν / δεν θα άλλαζε» αν κατάγγελλαν το περιστατικό.
- Το 23% των Ρομά δήλωσαν πως αποφεύγουν μέρη όπου ενδέχεται να πέσουν θύματα διακρίσεων, γεγονός που υποδηλώνει ότι τα ποσοστά διακρίσεων θα ήταν υψηλότερα αν δεν υιοθετούσαν τέτοια συμπεριφορά.

Επίγνωση δικαιωμάτων και μηχανισμών καταγγελίας

- Όταν ρωτήθηκαν εάν μπορούσαν να κατονομάσουν έναν οργανισμό που θα μπορούσε να τους βοηθήσει εάν είχαν πέσει θύματα διακρίσεων, το 86% των Ρομά κατά μέσο όρο δεν ήταν σε θέση να κατονομάσει κανέναν τέτοιο οργανισμό.

Αντιλήψεις σχετικά με τις διακρίσεις

- Κατά μέσο όρο, το 69% των Ρομά που συμμετείχαν στην έρευνα θεωρούν ότι οι διακρίσεις ενάντια στους μετανάστες ή σε άτομα διαφορετικής εθνοτικής καταγωγής είναι διαδεδομένες στη χώρα τους.

Θύματα εγκληματικών ενεργειών και φυλετικής βίας

- Κατά μέσο όρο, 1 στους 4 Ρομά που συμμετείχαν στην έρευνα είχε πέσει θύμα εγκληματικής ενέργειας –συμπεριλαμβανομένης της επίθεσης, της απειλής και της σοβαρής παρενόχλησης– τουλάχιστον μία φορά κατά τους προηγούμενους 12 μήνες
- Κατά μέσο όρο, 1 στους 5 Ρομά που συμμετείχαν στην έρευνα είχε πέσει θύμα φυλετικής βίας –συμπεριλαμβανομένης της επίθεσης, της απειλής και της σοβαρής παρενόχλησης– τουλάχιστον μία φορά κατά τους προηγούμενους 12 μήνες

- Οι Ρομά που είχαν πέσει θύματα επίθεσης, απειλής ή σοβαρής παρενόχλησης ανέφεραν κατά μέσο όρο 4 περιστατικά σε περίοδο 12 μηνών.
- Το 81% των Ρομά που δήλωσαν ότι είχαν πέσει θύματα επίθεσης, απειλής ή σοβαρής παρενόχλησης τους προηγούμενους 12 μήνες θεωρούν ότι η θυματοποίησή τους είχε φυλετικά κίνητρα.

Καταγγελία εγκληματικών ενεργειών

- Το 65%-100% των Ρομά, ανάλογα με τη χώρα, δεν κατήγγειλε το κρούσμα θυματοποίησής τους στην αστυνομία.
- Οι Ρομά ανέφεραν ως κύριο λόγο για τη μη καταγγελία στην αστυνομία ότι δεν πίστευαν πως η αστυνομία θα μπορούσε να κάνει κάτι.

Εμπειρίες με αστυνομία, τελωνειακές αρχές, συνοριακών έλεγχο

- Κατά μέσο όρο, 1 στους 3 Ρομά που συμμετείχαν στην έρευνα είχε υποβληθεί σε αστυνομικό έλεγχο τους προηγούμενους 12 μήνες, με 1 στους 2 Ρομά να αναφέρει ότι ο λόγος για τον αστυνομικό έλεγχο ήταν συγκεκριμένα η Ρομά καταγωγή του.
- Οι Ρομά που είχαν υποβληθεί σε αστυνομικό έλεγχο ανέφεραν κατά μέσο όρο 4 ελέγχους σε περίοδο 12 μηνών.
- Κατά μέσο όρο, 1 στους 4 Ρομά που συμμετείχαν στην έρευνα και ο οποίος είχε υποβληθεί σε τελωνειακό ή συνοριακό έλεγχο τους προηγούμενους 12 μήνες όταν επέστρεφε στην πατρίδα του, ανέφερε ότι ο λόγος για τον έλεγχο ήταν συγκεκριμένα η Ρομά καταγωγή του.

Κράτος μέλος	Συντομογραφία
Βουλγαρία	BG
Τσεχική Δημοκρατία	CZ
Ελλάδα	EL
Ουγγαρία	HU
Πολωνία	PL
Ρουμανία	RO
Σλοβακία	SK

Η ΕΡΕΥΝΑ

Ο κύριος όγκος των ερωτήσεων της EU-MIDIS κάλυψε τα ακόλουθα θέματα:

- Εμπειρίες διακρίσεων των ερωτηθέντων λόγω μειονοτικής καταγωγής σε διαφορετικούς τομείς της καθημερινής ζωής, καθώς και κατά πόσον προέβησαν σε καταγγελία
- Αντιλήψεις σχετικά με τους διάφορους τύπους διακρίσεων στη χώρα όπου ζουν, καθώς και επίγνωση των δικαιωμάτων

ΔΕΙΓΜΑ

Κράτη μέλη:

Βουλγαρία, Τσεχική Δημοκρατία, Ελλάδα, Ουγγαρία, Πολωνία, Ρουμανία, Σλοβακία

Στην έρευνα συμμετείχαν 500 Ρομά από κάθε κράτος μέλος

Περίοδος συνεντεύξεων:

3 Μαΐου – 10 Ιουλίου 2008

Δειγματοληπτική προσέγγιση:

- 1) Τυχαία δειγματοληψία σε αστικές κυρίως περιοχές: Ελλάδα και Ουγγαρία
- 2) Τυχαία δειγματοληψία εθνικής εμβέλειας: Βουλγαρία, Τσεχική Δημοκρατία, Πολωνία, Ρουμανία, Σλοβακία

τους και των αρχών στις οποίες μπορούν να καταγγείλουν κρούσματα διακρίσεων

- Εμπειρίες των ερωτηθέντων ως θυμάτων εγκληματικών ενεργειών, και κατά πόσον θεωρούν πως η θυματοποίησή τους οφείλεται, αποκλειστικά ή εν μέρει, στην μειονοτική καταγωγή τους, καθώς και κατά πόσον κατήγγειλαν το κρούσμα εναντίον τους στην αστυνομία
- Εμπειρίες με αστυνομία, τελωνειακές αρχές, συνοριακό έλεγχο, καθώς και κατά πόσον οι ερωτηθέντες θεωρούν ότι υπήρξαν θύματα πρακτικών διακρίσεων λόγω εθνοτικής καταγωγής.

Όσον αφορά το καθένα από τα παραπάνω θέματα, οι συμμετέχοντες ερωτήθηκαν για τις εμπειρίες τους ως θύματα διακρίσεων και θυματοποίησης τα προηγούμενα πέντε έτη και τους προηγούμενους 12 μήνες. Τα αποτελέσματα που παρουσιάζονται εδώ εστιάζουν στις εμπειρίες των ερωτηθέντων κατά τους προηγούμενους 12 μήνες.

Το ερωτηματολόγιο της EU-MIDIS διατίθεται στον δικτυακό τόπο του Οργανισμού:
www.fra.europa.eu/eu-midis/questionnaireEN

ΕΜΠΕΙΡΙΕΣ ΔΙΑΚΡΙΣΕΩΝ ΤΟΥΣ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΟΥΣ 12 ΜΗΝΕΣ

Κατά μέσο όρο, 1 στους 2 Ρομά που συμμετείχαν στην EU-MIDIS είχε πέσει θύμα διακρίσεων λόγω της εθνικότητάς του τους προηγούμενους 12 μήνες

Οι συμμετέχοντες στην έρευνα ερωτήθηκαν σχετικά με τις εμπειρίες τους ως θύματα διακρίσεων λόγω εθνοτικής καταγωγής σε εννέα τομείς της καθημερινής ζωής (βλ. Πλαίσιο).

Πλαίσιο 1

Τομείς διακρίσεων

Οι συμμετέχοντες στην EU-MIDIS ερωτήθηκαν εάν είχαν πέσει θύματα διακρίσεων τους προηγούμενους 12 μήνες ή τα προηγούμενα 5 έτη, σε εννέα τομείς:

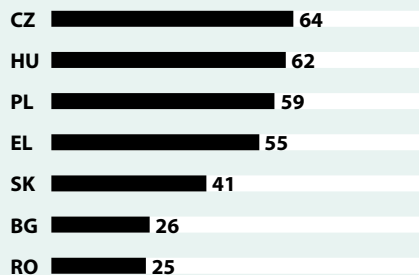
- 1) κατά την αναζήτηση εργασίας
- 2) στην εργασία
- 3) κατά την προσπάθεια ενοικίασης ή αγοράς οικίας ή διαμερίσματος
- 4) από το προσωπικό σε υπηρεσίες υγείας
- 5) από το προσωπικό σε κοινωνικές υπηρεσίες
- 6) από το προσωπικό στην σχολική εκπαίδευση
- 7) σε καφετέρια, εστιατόριο, μπαρ ή νυκτερινό κέντρο διασκέδασης
- 8) σε καταστήματα
- 9) όταν προσπαθούσαν να ανοίξουν τραπεζικό λογαριασμό ή να λάβουν δάνειο από τράπεζα.

Κατά μέσο όρο, για τα επτά κράτη μέλη στα οποία διενεργήθηκε η έρευνα στους Ρομά και για τους εννέα τομείς διακρίσεων, **47% του συνόλου των ερωτηθέντων δήλωσαν ότι είχαν πέσει θύματα διακρίσεων λόγω εθνοτικής καταγωγής κατά τους προηγούμενους 12 μήνες.**

Εικόνα 1

Μέσο ποσοστό διακρίσεων

% διακρίσεων τους τελευταίους 12 μήνες (εννέα τομείς)

EU-MIDIS, ερωτήσεις CA2 – CI2

Η εικόνα 1 απεικονίζει το συνολικό ποσοστό διακρίσεων για τους εννέα τομείς διακρίσεων που εξετάστηκαν σε κάθε κράτος μέλος.

Στην Τσεχική Δημοκρατία, οι ερωτηθέντες Ρομά ανέφεραν το υψηλότερο ποσοστό συνολικών διακρίσεων (64%) με αμέσως επόμενη την Ουγγαρία (62%). Συγκριτικά, οι ερωτηθέντες Ρομά

Εικόνα 2

Συγκεκριμένη εμπειρία διακρίσεων

- εμπειρία διακρίσεων τους τελευταίους 12 μήνες
- καμία εμπειρία διακρίσεων

EU-MIDIS, ερωτήσεις CA2 – C12

στην Βουλγαρία και την Ρουμανία ανέφεραν τα χαμηλότερα ποσοστά διακρίσεων.

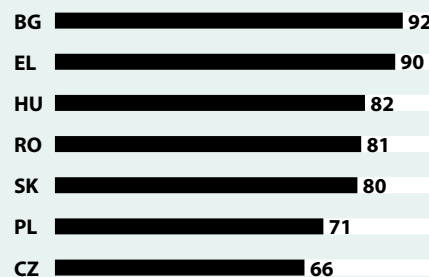
Τα αποτελέσματα δείχνουν επίσης ότι **οι Ρομά που έπασαν θύματα διακρίσεων ανέφεραν κατά μέσο όρο 11 κρούσματα διακρίσεων εις βάρος τους σε μια περίοδο 12 μηνών**. Αυτό υποδηλώνει μια τάση επαναλαμβανόμενων κρουσμάτων διακρίσεων κατά ορισμένων Ρομά και, ως εκ τούτου, μπορεί να διατυπωθεί ο ισχυρισμός ότι οι στρατηγικές παρέμβασης για την αντιμετώπιση των διακρίσεων πρέπει να εστιάσουν σε αυτή την πλέον ευάλωτη ομάδα στους κόλπους των κοινοτήτων των Ρομά.

Όπως φαίνεται από την εικόνα 2 οι διακρίσεις σε «ιδιωτικές υπηρεσίες» κυριαρχούν στις εμπειρίες που ανέφεραν οι ερωτηθέντες σχετικά με διακρίσεις στην καθημερινή ζωή¹ ενώ, στις περισσότερες χώρες που εξετάστηκαν, οι εμπειρίες διακρίσεων σχετικά με την εργασία έρχονται δεύτερες. Στην Πολωνία, την Τσεχική Δημοκρατία και την Ουγγαρία, περισσότεροι από 40% των ερωτηθέντων ανέφεραν εμπειρίες διακρίσεων σε ιδιωτικές υπηρεσίες κατά τους προηγούμενους 12 μήνες. Συγκριτικά, οι ερωτηθέντες στις περισσότερες χώρες ανέφεραν λιγότερες εμπειρίες διακρίσεων σε σχέση με θέματα στέγασης ή με το προσωπικό σχολείων, στοιχείο που αντικατοπτρίζει επίσης το γεγονός ότι δεν έχουν παιδιά όλοι οι ερωτηθέντες ούτε αναζήτησαν όλοι στέγη κατά τους προηγούμενους 12 μήνες.

Εικόνα 3

% των ερωτηθέντων που δεν κατήγγειλαν κρούσματα διακρίσεων σε ένα οργανισμό

Κρούσματα τους τελευταίους 12 μήνες, εννέα τομείς

EU-MIDIS, ερωτήσεις CA4 – C14

Σημαντικό ποσοστό των ερωτηθέντων (11-23%) ανέφερε εμπειρίες διακρίσεων από προσωπικό υγειονομικής περίθαλψης κατά τους προηγούμενους 12 μήνες και, σε μικρότερο βαθμό, από κοινωνικές υπηρεσίες. Η αναλυτική εξέταση των εν λόγω πληροφοριών για κάθε χώρα βοηθά να εντοπιστούν οι περιοχές στις οποίες συγκεντρώνονται τα κρούσματα διακρίσεων και στις οποίες ίσως θα πρέπει να εστιάσουν οι σχετικές πολιτικές.

Η EU-MIDIS δείχνει το βαθμό στον οποίο οι καταγγελίες για διακρίσεις κατά των Ρομά υπολείπονται κατά πολύ των πραγματικών κρουσμάτων. Τα επίσημα καταγεγραμμένα κρούσματα διακρίσεων αποκαλύπτουν μόνο την «κορυφή του παγόβουνου» σε σχέση με την πραγματική έκταση των διακρίσεων κατά των Ρομά.

1 Οι «ιδιωτικές υπηρεσίες» συνδυάζουν τα αποτελέσματα στους ακόλουθους τομείς: διακρίσεις σε καφετέρια, εστιατόριο, μπαρ ή νυκτερινό κέντρο διασκέδασης, διακρίσεις σε καταστήματα, διακρίσεις όταν προσπαθούσαν να ανοίξουν έναν τραπεζικό λογαριασμό ή να λάβουν δάνειο από τράπεζα.

Όπως φαίνεται στην εικόνα 3, οι συμμετέχοντες ερωτήθηκαν εάν είχαν καταγγείλει τα κρούσματα διακρίσεων εναντίον τους. Το 66-92% των ερωτηθέντων στα επτά κράτη μέλη δεν κατήγγειλε τα σχετικά περιστατικά σε κανέναν οργανισμό ή υπηρεσία όπου μπορούν να υποβληθούν καταγγελίες, ή στον τόπο όπου έλαβαν χώρα τα περιστατικά.

Μετατρέποντας αυτά τα ποσοστά σε απόλυτους αριθμούς, με βάση τους 3.500 Ρομά που συμμετείχαν στην EU-MIDIS στα επτά κράτη μέλη, 1.641 ερωτηθέντες έπασαν θύματα διακρίσεων κατά τους προηγούμενους 12 μήνες, ενώ οι 1.282 από αυτούς δεν κατήγγειλαν σε καμία αρχή το περιστατικό.²

Πολλαπλασιάζοντας αυτόν τον αριθμό με τον συνολικό πληθυσμό των Ρομά στα επτά κράτη μέλη της έρευνας, οι περιπτώσεις μη καταγγελίας ανέρχονται σε χιλιάδες περιστατικά

Εικόνα 4

Λόγοι για τη μη καταγγελία των διακρίσεων (%) σε ένα οργανισμό

Οποιαδήποτε μορφή διακρίσεων (σε εννέα τομείς) τους τελευταίους 12 μήνες

EU-MIDIS, ερωτήσεις CA5 – C15

Κατά μέσο όρο, στα επτά κράτη μέλη που συμμετείχαν στην έρευνα, το 79% των Ρομά δεν κατήγγειλαν τα κρούσματα διακρίσεων εναντίον τους.

κάθε 12 μήνες, τα οποία δεν γνωστοποιήθηκαν ποτέ σε κανέναν οργανισμό υποβολής καταγγελιών, συμπεριλαμβανομένων των κρατικών φορέων και ΜΚΟ.

Στη συνέχεια, από αυτούς που δήλωσαν ότι δεν κατήγγειλαν τα κρούσματα διακρίσεων εναντίον τους ζητήθηκε να εξηγήσουν τους λόγους για τους οποίους δεν το έπραξαν. Οι ερωτηθέντες είχαν την επιλογή διαφόρων απαντήσεων, οι οποίες ταξινομήθηκαν από τους υπεύθυνους των συνεντεύξεων σε κατηγορίες.

Έτσι προέκυψε ένα συνεκτικό μοτίβο απαντήσεων σε όλα τα κράτη μέλη όσον αφορά τους λόγους για τη μη καταγγελία, οι οποίοι συνοψίζονται στην εικόνα 4 για όλα τα κράτη μέλη της έρευνας. Αθροιστικά, η συντριπτική πλειοψηφία των ερωτηθέντων (78%) θεώρησε ότι «τίποτα δεν θα γινόταν / δεν θα άλλαζε» αν κατάγγελλαν τα κρούσματα διακρίσεων εναντίον τους σε έναν οργανισμό ή υπηρεσία όπου μπορούν να υποβληθούν καταγγελίες, ή στον τόπο όπου αυτά έλαβαν χώρα. Ταυτόχρονα, οι μισοί από τους ερωτηθέντες δεν γνώριζαν τη διαδικασία υποβολής καταγγελίας διακρίσεων, γεγονός που μπορεί να υποδηλώνει ότι αν τη γνώριζαν μπορεί να προχωρούσαν σε καταγγελία. Ωστόσο, το 44% των ερωτηθέντων πιστεύει ότι δεν έχει νόημα η καταγγελία των κρουσμάτων διακρίσεων, καθώς αυτά αποτελούν μέρος της καθημερινότητάς τους.

Η σοβαρότητα των εν λόγω κρουσμάτων διακρίσεων υποδεικνύεται από το γεγονός ότι **1 στους 5 ερωτηθέντες δεν κατήγγειλε το περιστατικό λόγω εκφοβισμού από τους δράστες. Ομοίως, το 39% των ερωτηθέντων εξέφρασε ανησυχίες για τυχόν αρνητικές επιπτώσεις σε περίπτωση που κατάγγελλαν το περιστατικό.** Αυτά τα αποτελέσματα σκιαγραφούν μια εικόνα η οποία αποπνέει αίσθηση αποδοχής των διακρίσεων ως μέρος της καθημερινότητας για πολλούς Ρομά, καθώς και την έλλειψη πληροφόρησης σχετικά με τον τρόπο και τον τόπο καταγγελίας των διακρίσεων, σε συνδυασμό με την ανησυχία τους για εκφοβισμό ή αρνητικές συνέπειες αν προβούν σε καταγγελία.

Επίσης, οι συμμετέχοντες στην έρευνα ερωτήθηκαν αν απέφευγαν ορισμένα μέρη, όπως καταστήματα ή καφετέριες, φοβούμενοι ότι θα τους φερθούν άσχημα λόγω της μειονοτικής καταγωγής τους. Τα αποτελέσματα αποκαλύπτουν ότι, κατά μέσο όρο για τα επτά κράτη μέλη που εξετάστηκαν, το 23% των Ρομά απέφευγαν ορισμένα μέρη λόγω της πιθανότητας να υποστούν διακρίσεις. Αυτό το είδος προληπτικής συμπεριφοράς οδηγεί στη μείωση των πιθανών κρουσμάτων διακρίσεων και μπορεί να διατυπωθεί ο ισχυρισμός ότι οι καταγγελίες για διακρίσεις κατά των Ρομά θα ήταν περισσότερες αν οι Ρομά δεν υιοθετούσαν τέτοια συμπεριφορά.

² Μη σταθμισμένα δεδομένα.

ΑΝΤΙΛΗΨΕΙΣ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΙΣ ΔΙΑΚΡΙΣΕΙΣ ΚΑΙ ΕΠΙΓΝΩΣΗ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ

Εκτός από τις προσωπικές τους εμπειρίες ως θύματα διακρίσεων, οι συμμετέχοντες στην έρευνα ερωτήθηκαν για τις γενικότερες αντιλήψεις τους σχετικά με την έκταση των διακρίσεων στη χώρα τους που οφείλονται στα εξής αίτια: εθνοτική ή μεταναστευτική καταγωγή, ηλικία, αναπηρία, φύλο, θρησκεία ή πεποιθήσεις και σεξουαλικό προσανατολισμό.

Η πλειοψηφία των ερωτηθέντων Ρομά θεωρεί ότι οι διακρίσεις λόγω εθνοτικής ή μεταναστευτικής καταγωγής είναι πολύ ή αρκετά διαδεδομένες στη χώρα τους, για παράδειγμα, 90% στην Ουγγαρία και 83% στην Τσεχική Δημοκρατία.

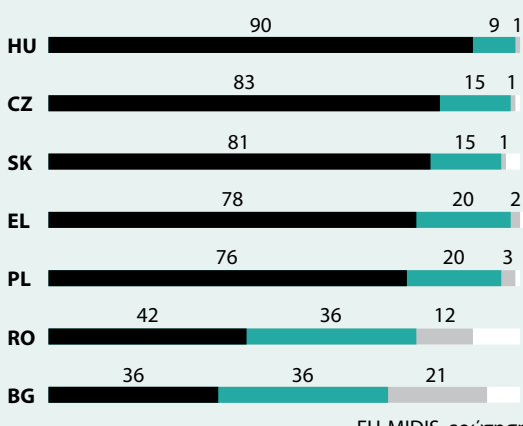
Στη Βουλγαρία και τη Ρουμανία, μόνο το 36% και το 42% των ερωτηθέντων αντίστοιχα θεωρεί ότι οι διακρίσεις λόγω εθνοτικής ή μεταναστευτικής καταγωγής είναι ευρέως διαδεδομένες. Ωστόσο, τα ποσοστά αυτά ήταν υψηλότερα σε σχέση με άλλες κατηγορίες πιθανών διακρίσεων.

Αν συγκρίνουμε τα ευρήματα της έρευνας σχετικά με τις **αντιλήψεις** των ατόμων περί διακρίσεων λόγω εθνότητας (εικόνα 5) με τις **καταγγελίες κρουσμάτων** διακρίσεων λόγω της εθνότητάς τους (εικόνα 1), τότε τα κράτη μέλη στα οποία οι ερωτηθέντες αναφέρουν υψηλά ποσοστά αντιλήψεων περί διακρίσεων αναφέρουν επίσης και υψηλά ποσοστά κρουσμάτων διακρίσεων, ενώ τα κράτη μέλη με χαμηλά ποσοστά αντιλήψεων αναφέρουν και χαμηλά ποσοστά κρουσμάτων.

Εικόνα 5

Οι διακρίσεις λόγω εθνοτικής ή μεταναστευτικής καταγωγής είναι διαδεδομένες στη χώρα σας; (%)

■ πολύ ή αρκετά διαδεδομένες ■ πολύ ή αρκετά σπάνιες ■ δεν υφίστανται ■ δεν έχω άποψη

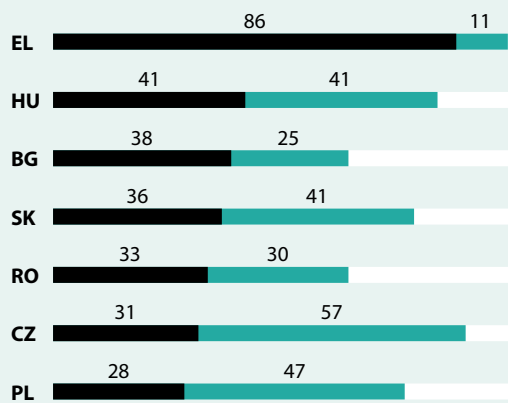
Οι συμμετέχοντες ερωτήθηκαν επίσης κατά πόσον είναι ενημερωμένοι για την ισχύουσα νομοθεσία κατά των διακρίσεων στη χώρα τους (εικόνα 6). Όταν ερωτήθηκαν αν υπάρχει νόμος που να απαγορεύει τις διακρίσεις λόγω εθνότητας κατά την αναζήτηση εργασίας, οι περισσότεροι ερωτηθέντες, με εξαίρεση την Τσεχική Δημοκρατία, απάντησαν είτε ότι δεν υπάρχει τέτοιος νόμος είτε ότι δεν γνωρίζουν. Σημειώνεται ότι στην Ελλάδα το 86% των ερωτηθέντων απάντησαν ότι δεν υπάρχει τέτοιος νόμος.

Οι αντιλήψεις των ατόμων σχετικά με τις διακρίσεις τείνουν να συμφωνούν με τα πραγματικά κρούσματα διακρίσεων.

Εικόνα 6

Υπάρχει νόμος που να απαγορεύει τις διακρίσεις λόγω εθνοτικής/μεταναστευτικής καταγωγής όταν ένα άτομο αναζητά εργασία; (%)

■ Όχι ■ Ναι ■ Δεν γνωρίζω

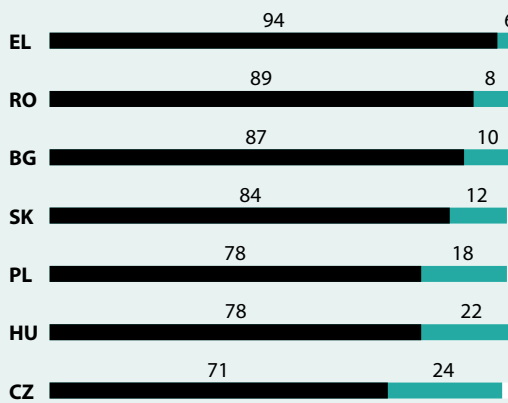
Δεδομένου ότι υφίσταται πλέον κοινοτική νομοθεσία κατά των διακρίσεων στην απασχόληση λόγω φυλετικής ή εθνοτικής καταγωγής σε όλη την ΕΕ, αυτή η έλλειψη επίγνωσης των δικαιωμάτων υποδηλώνει ότι το μήνυμα για τα δικαιώματα κατά των διακρίσεων δεν έχει φθάσει σε ορισμένες από τις πλέον ευάλωτες μειονότητες στην Ευρώπη.

Ζητήθηκε επίσης από τους ερωτηθέντες να κατονομάσουν έναν οργανισμό στη χώρα τους που μπορεί να παρέχει συμβουλές ή υποστήριξη σε άτομα που έχουν πέσει θύματα διακρίσεων για οποιονδήποτε λόγο. Όπως δείχνει η εικόνα 7, το 71-94% των ερωτηθέντων δεν ήταν σε θέση να κατονομάσουν έναν τέτοιο οργανισμό. Σύμφωνα με τα αθροιστικά αποτελέσματα, παρότι

Εικόνα 7

Γνωρίζετε κάποιον οργανισμό που μπορεί να παρέχει συμβουλές ή υποστήριξη σε άτομα που έχουν πέσει θύματα διακρίσεων; (%)

■ Όχι ■ Ναι ■ Δεν γνωρίζω

οι ερωτηθέντες Ρομά στις επτά χώρες αντιμετωπίζουν πολύ υψηλά ποσοστά διακρίσεων, γενικά δεν γνωρίζουν ότι οι διακρίσεις εναντίον τους μπορεί να είναι παράνομες, ούτε

είναι σε θέση να κατονομάσουν οργανισμούς στη χώρα τους –είτε κρατικούς φορείς είτε ΜΚΟ– που να είναι σε θέση να τους βοηθήσουν.

ΕΜΠΕΙΡΙΑ ΩΣ ΘΥΜΑ ΕΓΚΛΗΜΑΤΙΚΗΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ ΤΟΥΣ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΟΥΣ 12 ΜΗΝΕΣ

Κατά μέσο όρο, για τα επτά κράτη μέλη όπου εξετάστηκαν Ρομά, **32% όλων των ερωτηθέντων ανέφεραν ότι είχαν πέσει θύματα εγκληματικής ενέργειας τους προηγούμενους 12 μήνες όσον αφορά τις πέντε κατηγορίες εγκλημάτων που εξετάστηκαν** (βλ. πλαίσιο 2).

Πλαίσιο 2

Κατηγορίες θυματοποίησης

Οι συμμετέχοντες στην EU-MIDIS ρωτήθηκαν σχετικά με τις εμπειρίες θυματοποίησης που βίωσαν κατά τους προηγούμενους 12 μήνες ή τα προηγούμενα 5 έτη, σε πέντε κατηγορίες:

- 1) κλοπή οχήματος ή σε όχημα
- 2) διάρρηξη ή απόπειρα διάρρηξης
- 3) κλοπή προσωπικής περιουσίας χωρίς απειλή ή χρήση βίας
- 4) επίθεση και απειλή
- 5) σοβαρή παρενόχληση

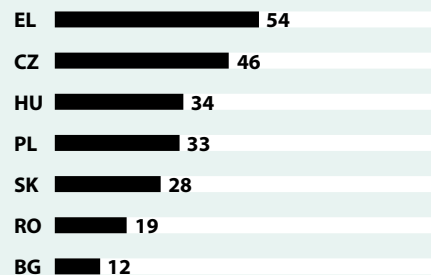
Στις πέντε κατηγορίες εγκλημάτων που εξετάστηκαν συμπεριλήφθηκε και η σοβαρή παρενόχληση. Παρότι η παρενόχληση δεν είναι «έγκλημα» με την αυστηρή νομική έννοια σε πολλά κράτη μέλη, τα ζητήματα παρενόχλησης περιλαμβάνονται πλέον σε αρκετές έρευνες θυματοποίησης, σε μια προσπάθεια να καταγραφούν περιστατικά που συχνά τρομοκρατούν το θύμα. Καθώς αυτό το ερώτημα έπεται άλλων ερωτημάτων σχετικά με τις διακρίσεις και τοποθετείται στο τέλος μιας σειράς ερωτήσεων σχετικά με τη θυματοποίηση, οι ερωτηθέντες ενθαρρύνονται να θεωρήσουν την παρενόχληση ως ένα είδος εγκληματικής ενέργειας και όχι ως μια απλή διάκριση και καθημερινή ενόχληση. Η έρευνα κατέδειξε ότι, κατά μέσο στα επτά κράτη μέλη, το 61% των θυμάτων παρενόχλησης τη θεώρησε «σοβαρή», γεγονός που υποδεικνύει ότι πρόκειται για έναν τομέα ο οποίος πρέπει να λαμβάνεται σοβαρά υπόψη όσον αφορά τον αντίκτυπο που έχει στη ζωή του ατόμου.

Η εικόνα 7 παρουσιάζει το συνολικό ποσοστό θυματοποίησης για τις πέντε κατηγορίες εγκληματικών ενεργειών που αναφέρθηκαν, για καθένα από τα επτά κράτη μέλη που εξετάστηκαν.

Εικόνα 8

Μέσο ποσοστό θυματοποίησης

% θυματοποίησης τους τελευταίους 12 μήνες (5 εγκλήματα)

EU-MIDIS, ερωτήσεις DA2 – DE2

Κατά μέσο όρο, στα επτά κράτη μέλη που εξετάστηκαν, το 79% των Ρομά δεν κατήγγειλαν τα κρούσματα επιθέσεων, απειλών ή σοβαρών παρενοχλήσεων εναντίον τους στην αστυνομία.

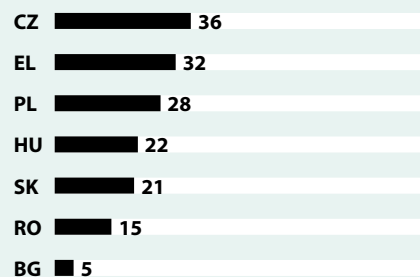
Οι Ρομά στην Ελλάδα που συμμετείχαν στην έρευνα ανέφεραν τα υψηλότερα επίπεδα συνολικής θυματοποίησης και ακολουθεί η Τσεχική Δημοκρατία. Συγκριτικά, οι Ρομά στη Βουλγαρία και τη Ρουμανία ανέφεραν τα χαμηλότερα ποσοστά θυματοποίησης, γεγονός που συνάδει με τα ευρήματα της έρευνας όσον αφορά τα χαμηλότερα επίπεδα εμπειριών διακρίσεων στις δύο αυτές χώρες σε σύγκριση με τα υπόλοιπα κράτη μέλη που εξετάστηκαν.

Εξετάζοντας ειδικότερα τα «προσωπικά» εγκλήματα –δηλαδή **επιθέσεις και απειλές, καθώς και σοβαρές παρενοχλήσεις**– η έρευνα κατέδειξε ότι κατά μέσο όρο για τα επτά κράτη μέλη που εξετάστηκαν, **το 23% όλων των ερωτηθέντων είχαν πέσει θύματα «προσωπικού» εγκλήματος μία ή περισσότερες φορές τους τελευταίους 12 μήνες.**

Εικόνα 9

Ποσοστό «προσωπικού» εγκλήματος θυματοποίησης: επίθεση, απειλή και σοβαρή παρενόχληση

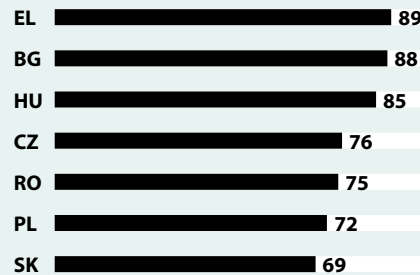
% θυματοποίησης τους τελευταίους 12 μήνες

EU-MIDIS, ερωτήσεις DD2 & DE2

% των ερωτηθέντων που δεν κατήγγειλαν «προσωπικό» έγκλημα: επίθεση, απειλή και σοβαρή παρενόχληση

Κρούσματα τους τελευταίους 12 μήνες

EU-MIDIS, ερωτήσεις DD11 & DE10

Τα ευρήματα της έρευνας υποδηλώνουν ότι χρειάζεται μεγάλη προσπάθεια για να αποκτήσουν οι Ρομά αυτοπεποίθηση και εμπιστοσύνη στην αστυνομία ώστε να αισθάνονται ότι μπορούν να καταγγείλουν τις διακρίσεις εναντίον τους.

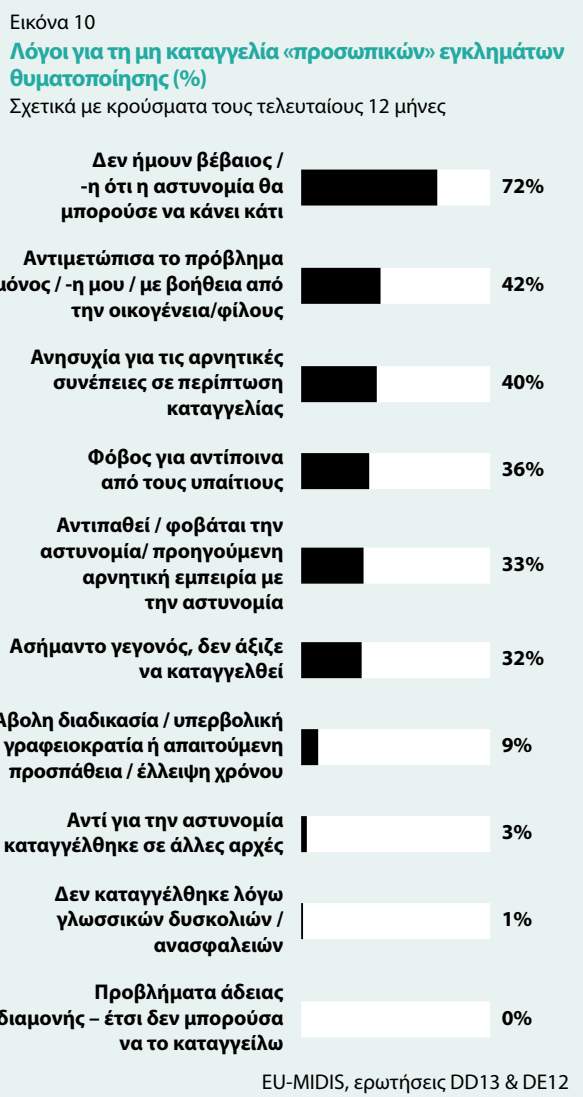
Οι Ρομά που είχαν πέσει θύμα επίθεσης, απειλής ή σοβαρής παρενόχλησης ανέφεραν κατά μέσο όρο 4 κρούσματα σε περίοδο 12 μηνών. Το στοιχείο αυτό υποδηλώνει ότι τα «προσωπικά» εγκλήματα αποτελούν ένα επαναλαμβανόμενο πρόβλημα για ένα μέρος της κοινότητας των Ρομά, γεγονός που ενδεχομένως φανερώνει την ανάγκη για στοχευμένες παρεμβάσεις προκειμένου να εντοπιστούν τα αίτια της επαναλαμβανόμενης θυματοποίησης και να βρεθούν τρόποι για την αποτελεσματική αντιμετώπισή της.

Στην εικόνα 9 παρουσιάζεται η κατανομή των ποσοστών όλων των ερωτηθέντων σε κάθε κράτος μέλος οι οποίοι είχαν πέσει θύματα «προσωπικού» εγκλήματος τους τελευταίους 12 μήνες. Το ποσοστό αυτό κυμαίνεται από 5% στη Βουλγαρία μέχρι 36% στην Τσεχική Δημοκρατία. Παρουσιάζεται επίσης το ποσοστό των ερωτηθέντων σε κάθε κράτος μέλος που είχαν πέσει θύματα «προσωπικού» εγκλήματος και δεν κατήγγειλαν τη θυματοποίησή τους στην αστυνομία. Το ποσοστό αυτό κυμαίνεται από 69% στη Σλοβακία μέχρι 89% στην Ελλάδα.

Όπως και με τις περιορισμένες καταγγελίες των διακρίσεων, τα ευρήματα της EU-MIDIS υποδηλώνουν ότι η πλειοψηφία των Ρομά δεν καταγγέλλει τις εμπειρίες θυματοποίησής τους στην αστυνομία, γεγονός αξιοσημείωτο καθώς πολλά από αυτά τα κρούσματα αφορούν επιθέσεις και απειλές.

Ζητήθηκε από τους συμμετέχοντες που δεν είχαν καταγγείλει τις εμπειρίες «προσωπικών» εγκλημάτων να εξηγήσουν τους λόγους που δεν το έπραξαν. Οι ερωτηθέντες έδωσαν διάφορες απαντήσεις, οι οποίες κωδικοποιήθηκαν ανάλογα από τους υπεύθυνους των συνεντεύξεων.

Η εικόνα 10 παρουσιάζει τους λόγους για τους οποίους οι ερωτηθέντες δήλωσαν πως δεν κατήγγειλαν τις εναντίον τους εγκληματικές ενέργειες στην αστυνομία, κατά μέσο όρο για όλα τα κράτη μέλη που εξετάστηκαν. Τα αποτελέσματα υποδηλώνουν

ότι οι λόγοι για τη μη καταγγελία αφορούν σπανιότερα τον επουσιώδη χαρακτήρα του περιστατικού (32%) και συχνότερα την έλλειψη εμπιστοσύνης στην αστυνομία (72%). Ταυτόχρονα, το 33% των ερωτηθέντων ανέφερε μεταξύ των λόγων για τη μη καταγγελία την αποστροφή ή το φόβο προς την αστυνομία, ή προηγούμενη αρνητική εμπειρία με την αστυνομία.

Η ΕΚΤΑΣΗ ΤΩΝ ΕΓΚΛΗΜΑΤΩΝ ΜΕ ΦΥΛΕΤΙΚΑ ΚΙΝΗΤΡΑ ΤΟΥΣ ΤΕΛΕΥΤΑΙΟΥΣ 12 ΜΗΝΕΣ

Σε μια προσπάθεια καταγραφής των εγκλημάτων με φυλετικά κίνητρα, η EU-MIDIS ρώτησε τους συμμετέχοντες αν θεωρούν ότι οι εμπειρίες θυματοποίησής τους κατά τους τελευταίους 12 μήνες οφείλονταν, εν μέρει ή αποκλειστικά, στη μειονοτική καταγωγή τους.

Σύμφωνα με την εικόνα 10, **το 18% του συνόλου των Ρομά που συμμετείχαν στην EU-MIDIS θεωρούν ότι έχουν πέσει θύματα επίθεσης, απειλής ή σοβαρής παρενόχλησης με φυλετικά κίνητρα κατά τους τελευταίους 12 μήνες.** Με άλλα λόγια, σε σύνολο 3.500 Ρομά που ερωτήθηκαν, οι 624 έχουν πέσει θύματα επίθεσης, απειλής ή σοβαρής παρενόχλησης

με φυλετικά κίνητρα κατά τους τελευταίους 12 μήνες.³

Δεδομένου ότι η συντριπτική πλειοψηφία των συμμετεχόντων Ρομά ανέφερε ότι δεν κατήγγειλε τη θυματοποίησή τους, μπορούμε να υποθέσουμε ότι το ποσοστό των επίσημων καταγγελιών σχετικά με φυλετικά εγκλήματα υπολείπεται κατά πολύ της πραγματικής έκτασης του προβλήματος.

Στη συνέχεια, οι συμμετέχοντες που είχαν πέσει θύμα επίθεσης, απειλής ή σοβαρής παρενόχλησης τους τελευταίους 12 μήνες ερωτήθηκαν αν θεωρούν ότι η θυματοποίησή τους οφείλεται, εν μέρει ή αποκλειστικά, στην εθνοτική τους καταγωγή, με άλλα λόγια, εάν το συμβάν είχε φυλετικά κίνητρα. Όπως φαίνεται στην

Εικόνα 11

Ποσοστό όλων των ερωτηθέντων Ρομά που θεωρούν ότι έπεσαν θύματα επίθεσης, απειλής ή σοβαρής παρενόχλησης με φυλετικά κίνητρα τους τελευταίους 12 μήνες

EU-MIDIS, ερωτήσεις DD4 & DE5

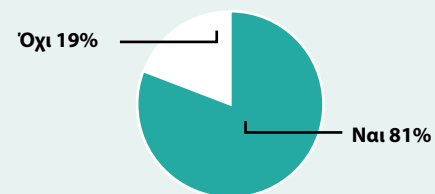
εικόνα 12, η συντριπτική πλειοψηφία των θυμάτων συμφώνησε με αυτή την εκδοχή. Ένα ακόμη στοιχείο που ενισχύει το εν λόγω εύρημα είναι ότι το 73% των ερωτηθέντων κατονόμασε μέλη της πλειονότητας του πληθυσμού ως τους δράστες του τελευταίου κρούσματος επίθεσης, απειλής ή σοβαρής παρενόχλησης εναντίον τους.

Το 81% των ερωτηθέντων που ανέφεραν ότι είχαν πέσει θύματα επίθεσης, απειλής ή σοβαρής παρενόχλησης θεωρούν ότι η θυματοποίησή τους είχε φυλετικά κίνητρα.

Τα παραπάνω στοιχεία σχετικά με τα φυλετικά κίνητρα των επιθέσεων, απειλών και σοβαρών παρενοχλήσεων είναι ιδιαίτερα ανησυχητικά, όταν δε συνδυαστούν με τα ευρήματα της έρευνας σχετικά με τα χαμηλά ποσοστά καταγγελιών προσωπικών εγκλημάτων στην αστυνομία επιβεβαιώνουν τα συμπεράσματα του Οργανισμού που αναφέρονται στις μέχρι σήμερα ετήσιες εκθέσεις του, σύμφωνα με τα οποία το πρόβλημα υποτίμησης της έκτασης των φυλετικών εγκλημάτων στα περισσότερα κράτη μέλη της ΕΕ είναι υπαρκτό.

Εικόνα 12

Κρούσματα φυλετικής θυματοποίησης κατά των ερωτηθέντων, κατά τα οποία έπεσαν θύματα επίθεσης, απειλής ή σοβαρής παρενόχλησης τους τελευταίους 12 μήνες (%)

EU-MIDIS, ερωτήσεις DD4 & DE5

ΕΜΠΕΙΡΙΕΣ ΜΕ ΑΣΤΥΝΟΜΙΑ, ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΣΗΣ, ΤΕΛΩΝΕΙΟ ΚΑΙ ΣΥΝΟΡΙΑΚΟ ΕΛΕΓΧΟ

Οι συμμετέχοντες ερωτήθηκαν σχετικά με τις εμπειρίες τους με αστυνομία, τελωνειακές αρχές και συνοριακό έλεγχο.

Οι ερωτήσεις για τις επαφές με την αστυνομία είχαν σκοπό να εντοπίσουν περιστατικά διακρίσεων όσον αφορά τη συμπεριφορά της αστυνομίας. Για το σκοπό αυτό, κάθε συμμετέχων ερωτήθηκε αν τον είχε σταματήσει για έλεγχο η αστυνομία τους τελευταίους 12 μήνες και, αν ναι, ακολουθούσε σειρά από λεπτομερείς ερωτήσεις σχετικά με τα εξής: πόσες

Κατά μέσο όρο στα επτά κράτη μέλη που εξετάστηκαν, 1 στους 4 Ρομά θεωρεί ότι τον σταμάτησαν στον έλεγχο συνόρων τους τελευταίους 12 μήνες λόγω της εθνοτικής του καταγωγής.

φορές τον είχε σταματήσει η αστυνομία τους τελευταίους 12 μήνες, **αν όταν τον είχε σταματήσει όντας πεζός ή σε όχημα ή δημόσια συγκοινωνία, αν πιστεύει ότι τον σταμάτησαν λόγω της μειονοτικής καταγωγής του («εθνοτικό προφίλ»)**, τι πραγματικά έπραξε η αστυνομία όταν τον σταμάτησε, καθώς και κατά πόσο η αστυνομία του συμπεριφέρθηκε με σεβασμό. (Τα πλήρη αποτελέσματα της συγκεκριμένης ενότητας της έρευνας, τα οποία συγκρίνουν τις εμπειρίες από τους ελέγχους της αστυνομίας για όλες τις ομάδες που εξετάστηκαν σε όλα τα κράτη μέλη, θα συμπεριληφθούν σε επόμερους έκθεση «εστίασης στα δεδομένα» της EU-MIDIS.)

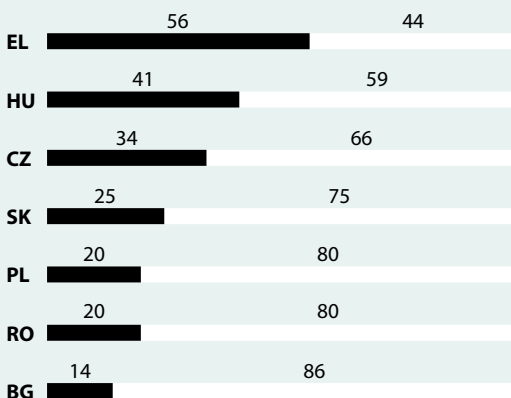
Εδώ, η εικόνα 13 συνοψίζει τα ευρήματα της έρευνας όσον αφορά το ποσοστό των συμμετεχόντων Ρομά σε κάθε ένα από τα επτά κράτη μέλη, οι οποίοι δήλωσαν ότι τους σταμάτησε η αστυνομία για έλεγχο κατά τους τελευταίους 12 μήνες. Τα αποτελέσματα διαφοροποιούνται σημαντικά ανάμεσα στα κράτη μέλη: το 56% των ερωτηθέντων στην Ελλάδα δήλωσε ότι τους σταμάτησε η αστυνομία κατά τους τελευταίους 12 μήνες σε σύγκριση με μόλις 14% στη Βουλγαρία.

Εικόνα 13

Έλεγχος από την αστυνομία (%)

Τους τελευταίους 12 μήνες

■ Ναι □ Όχι

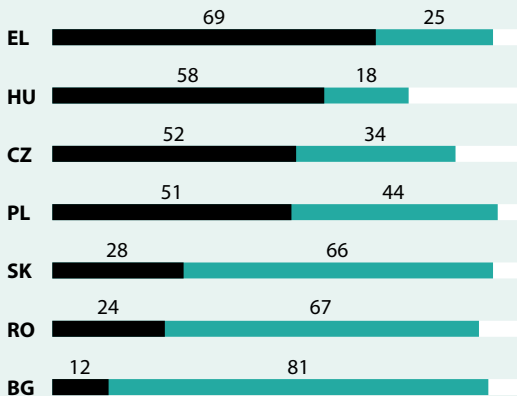
EU-MIDIS, ερώτηση F3

Εικόνα 14

Αίσθηση αντιμετώπισης βάσει εθντικού προφίλ κατά τον έλεγχο από την αστυνομία (%)

Τους τελευταίους 12 μήνες

■ Ναι ■ Όχι ■ Δεν γνωρίζω

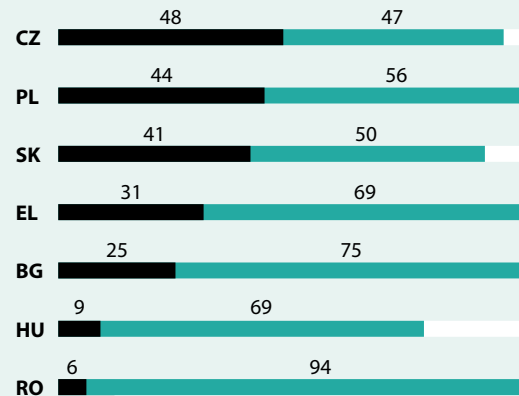
EU-MIDIS, ερώτηση F5

Εικόνα 15

Αίσθηση αντιμετώπισης βάσει εθντικού προφίλ κατά τον έλεγχο στα σύνορα (%)

Τους τελευταίους 12 μήνες

■ Ναι ■ Όχι ■ Δεν γνωρίζω

EU-MIDIS, ερώτηση G3

Όπως και στην περίπτωση των ποσοστών που δήλωσαν διακρίσεις και θυματοποίηση εναντίον τους, η Βουλγαρία και η Ρουμανία σημειώνουν χαμηλά ποσοστά αστυνομικών ελέγχων. Στη Βουλγαρία και τη Ρουμανία, αυτό το εύρημα μπορεί να αντανάκλα χαμηλότερα ποσοστά έκθεσης των Ρομά στην υπόλοιπη κοινωνία, συμπεριλαμβανομένης της αστυνομίας, επομένως και λιγότερες ευκαιρίες για ελέγχους ή, εναλλακτικά, οι έλεγχοι της αστυνομίας ενδέχεται να είναι απλώς λιγότεροι σε κάποιες χώρες από ό,τι σε κάποιες άλλες.

Στην ερώτηση αν θεωρούν ότι ο έλεγχος από την αστυνομία κατά τους τελευταίους 12 μήνες οφείλεται στην εθντική καταγωγή τους (εθντικό προφίλ), τα αποτελέσματα (εικόνα 14) δείχνουν μια συνεκτική σχέση ανάμεσα στον αριθμό των ελέγχων και την έκταση του «εθντικού προφίλ». Βάσει του κριτηρίου αυτού, η Ελλάδα ξεχωρίζει από τα επτά κράτη μέλη, καθώς η κοινότητα των Ρομά υποβάλλεται σε αυστηρή αστυνόμευση και οι Ρομά θεωρούν ότι υφίστανται διακρίσεις κατά τις επαφές τους με την αστυνομία. Οι συχνές διακρίσεις εναντίον των Ρομά κατά τις επαφές τους με την αστυνομία δεν ευνοούν την ανάπτυξη καλών σχέσεων αστυνομίας-κοινότητας και εξηγούν τα χαμηλά ποσοστά καταγγελιών θυματοποίησης από τους Ρομά στην αστυνομία.

Επιπλέον, οι συμμετέχοντες ερωτήθηκαν αν τους είχαν σταματήσει για έλεγχο από υπηρεσία μετανάστευσης, τελωνείο ή έλεγχο συνόρων κατά την είσοδό τους στη χώρα κατά τους τελευταίους 12 μήνες και, αν ναι, κατά πόσο θεωρούν ότι τους

Κατά μέσο όρο στα επτά κράτη μέλη που εξετάστηκαν, 1 στους 2 Ρομά τον οποίο σταμάτησε η αστυνομία για έλεγχο τους τελευταίους 12 μήνες θεωρεί ότι ο έλεγχος οφείλεται στην εθντική του καταγωγή.

επέλεξαν για έλεγχο ειδικά λόγω της μειονοτικής καταγωγής τους. Σύμφωνα με τα αποτελέσματα που παρουσιάζονται στην εικόνα 15, οι μισοί Ρομά στην Τσεχική Δημοκρατία θεωρούν ότι τους επέλεξαν για έλεγχο ειδικά λόγω της μειονοτικής καταγωγής τους κατά την επιστροφή τους στη χώρα. Οι Ρομά στην Πολωνία και την Σλοβακία επίσης ανέφεραν υψηλά ποσοστά «εθντικού προφίλ» από υπηρεσίες μετανάστευσης, τελωνεία και ελέγχους συνόρων. Συγκριτικά, στην Ουγγαρία και τη Ρουμανία, τα ποσοστά που δήλωσαν διακρίσεις στη συμπεριφορά των εν λόγω αρχών ήταν πολύ χαμηλά.

Τα εν λόγω ευρήματα θα διερευνηθούν περαιτέρω σε επόμενες εκθέσεις της EU-MIDIS.

ΔΙΕΥΚΡΙΝΙΣΗ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΑ ΕΥΝΟΪΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Οι Ρομά στη Βουλγαρία (και ακολούθως οι Ρομά στη Ρουμανία) σημείωσαν σταθερά χαμηλότερα ποσοστά στα περισσότερα ερωτήματα της έρευνας σχετικά με τις διακρίσεις και τη θυματοποίηση, σε σύγκριση με τους Ρομά που εξετάστηκαν στις υπόλοιπες χώρες.

Μπορεί να διατυπωθεί ο ισχυρισμός ότι αυτά τα ευνοϊκά αποτελέσματα οφείλονται στο γεγονός ότι οι Ρομά στη Βουλγαρία, όπως υποδηλώνουν τα αποτελέσματα της έρευνας, είναι πιο απομονωμένοι από την υπόλοιπη κοινωνία και ουσιαστικά ζουν σε μια «παράλληλη κοινωνία», έχοντας σπάνιες επαφές με τον έξω κόσμο.

Αυτή η παραδοχή ενισχύεται από τα δεδομένα της EU-MIDIS που δείχνουν ότι οι Ρομά της Βουλγαρίας ήταν από τις μειονότητες που εξετάστηκαν σε όλα τα κράτη μέλη με τις λιγότερες επαφές

με την αστυνομία και έρχονταν σπάνια σε επαφή με υπηρεσίες εκτός της δικής τους κοινότητας, ενώ σημειώνουν ποσοστό ανεργίας 33%. Επιπλέον, όσον αφορά το ερώτημα που εκτιμά, με βάση τις συνεντεύξεις, κατά πόσον η περιοχή στην οποία διενεργήθηκαν οι συνεντεύξεις ήταν «κατά κύριο λόγο περιοχή μεταναστών/μειονοτήτων», το 72% των ερωτηθέντων απάντησε θετικά, ποσοστό που είναι το υψηλότερο για όλες τις ομάδες Ρομά που εξετάστηκαν στην EU-MIDIS.

Το γεγονός ότι η κοινότητα των Ρομά στη Βουλγαρία είναι πιο απομονωμένη φαίνεται να προστατεύει τα μέλη της από τις διακρίσεις και τη θυματοποίηση, ενώ οι Ρομά σε άλλα κράτη μέλη είναι περισσότερο εκτεθειμένοι σε τέτοια κρούσματα λόγω της τακτικότερης επαφής τους με την υπόλοιπη κοινωνία και τις υπηρεσίες της.

ΘΕΜΑΤΑ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ

Τα αποτελέσματα υποδηλώνουν υψηλά ποσοστά διακρίσεων και θυματοποίησης κατά των Ρομά στα επτά κράτη μέλη που εξετάστηκαν, ενώ ταυτόχρονα, δείχνουν χαμηλά ποσοστά επίγνωσης των δικαιωμάτων και γνώσης ή εμπιστοσύνης στους μηχανισμούς υποβολής καταγγελιών. Οι ερωτηθέντες αναφέρουν επίσης ότι έχουν ελάχιστη εμπιστοσύνη στην αστυνομία ως δημόσια υπηρεσία. Αυτή η κατάσταση αντικατοπτρίζεται στο γεγονός ότι η μεγάλη πλειοψηφία των κρουσμάτων διακρίσεων και θυματοποίησης κατά των Ρομά δεν καταγγέλλονται ποτέ σε κανέναν οργανισμό, είτε κρατικό, συμπεριλαμβανομένης της αστυνομίας, είτε ΜΚΟ.

Τα αποτελέσματα αναδεικνύουν μια σειρά θεμάτων που θα πρέπει να εξετάσουν οι υπεύθυνοι χάραξης πολιτικής και οι εμπειρογνώμονες όσον αφορά την κατάσταση των Ρομά σε εθνικό και κοινοτικό επίπεδο.

- Ποιος είναι ο αντίκτυπος των τρεχουσών πολιτικών και σχεδίων δράσης σε επίπεδο Κοινότητας και κράτους μέλους για την αντιμετώπιση των διακρίσεων κατά των Ρομά; Υπάρχουν παραδείγματα ορθών πρακτικών που έχουν αποδείξει, τόσο βραχυπρόθεσμα όσο και μακροπρόθεσμα, ότι βελτιώνουν το καθεστώς διαβίωσης των Ρομά;
- Σε ποιες κοινωνικές πολιτικές (απασχόληση, στέγαση, υγειονομική περίθαλψη, κοινωνικές υπηρεσίες, πρόσβαση σε υπηρεσίες, εκπαίδευση) στοχεύουν περισσότερο τα χρηματοδοτικά μέσα για την αντιμετώπιση των διακρίσεων κατά των Ρομά; Δεδομένων των αποτελεσμάτων της έρευνας, απευθύνονται σε τομείς πολιτικής όπου οι Ρομά αντιμετωπίζουν τις περισσότερες διακρίσεις; Επίσης, φθάνουν σε εκείνους τους Ρομά που βιώνουν τις περισσότερες διακρίσεις;
- Ποιες πολιτικές και σχέδια δράσης υφίστανται σε επίπεδο Κοινότητας και κράτους μέλους με στόχο να ενισχύσουν την

επίγνωση των Ρομά σχετικά με τα δικαιώματά τους και να διαμορφώσουν ένα περιβάλλον όπου οι Ρομά αισθάνονται άνετα να καταγγείλουν τις διακρίσεις εναντίον τους γνωρίζοντας ότι οι καταγγελίες τους θα ληφθούν σοβαρά υπόψη και θα εξεταστούν από τους αρμόδιους οργανισμούς και δημόσιες αρχές;

- Τι μπορεί να γίνει για να αντιμετωπιστεί η κατάσταση των Ρομά όσον αφορά τις εμπειρίες θυματοποίησής τους, ιδιαίτερα δε τις εμπειρίες φυλετικής θυματοποίησης και παρενόχλησης; Πώς μπορεί να προωθηθεί μια νοοτροπία δημοσίου συμφέροντος στην αστυνομία, έτσι ώστε οι Ρομά να αισθάνονται ότι είναι σε θέση και ότι ενθαρρύνονται να καταγγείλουν τα κρούσματα θυματοποίησης εις βάρος τους στην αστυνομία;
- Ποιες είναι οι συνέπειες του «εθνοτικού προφίλ» των Ρομά από τις αρχές επιβολής του νόμου όπως αστυνομία, υπηρεσία μετανάστευσης, τελωνειακές αρχές και έλεγχοι συνόρων; Όντως οι πρακτικές αυτές αυξάνουν τα ποσοστά εξιχνίασης της εγκληματικής δράσης και συμβάλλουν στη μείωση της εγκληματικότητας, ή μήπως ενισχύουν την απομόνωση και τις διακρίσεις κατά των κοινοτήτων των Ρομά τόσο στη χώρα τους όσο και όσον αφορά το δικαίωμα της ελεύθερης κυκλοφορίας τους στην ΕΕ;
- Οι εμπειρίες και ο φόβος των διακρίσεων οδηγούν μερικούς Ρομά να υιοθετούν συμπεριφορές τέτοιες που να αποφεύγουν καταστάσεις πιθανών διακρίσεων. Λαμβάνοντας υπόψη την επίδραση που μπορεί να έχουν αυτές οι συμπεριφορές ή νοοτροπίες στους νεαρούς Ρομά, τι θα μπορούσε να γίνει μέσω των εκπαιδευτικών προγραμμάτων προκειμένου να ενισχυθεί η εμπιστοσύνη και η επίγνωση των δικαιωμάτων στα παιδιά και τους νεαρούς Ρομά ώστε να μπορούν να ελπίζουν σε ίσες ευκαιρίες;

ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ EU-MIDIS

Εξεταζόμενες ομάδες

Στο πλαίσιο της EU-MIDIS πραγματοποιήθηκαν συνεντεύξεις σε άτομα από επιλεγμένες ομάδες μεταναστών και εθνοτικών μειονοτήτων στα 27 κράτη μέλη της ΕΕ. Οι ομάδες στόχοι επιλέχθηκαν με βάση τις πληροφορίες που παρασχέθηκαν από τα εθνικά «εστιακά σημεία» RAXEN του Οργανισμού, δηλαδή κοινοπραξίες φορέων σε κάθε κράτος μέλος με εξειδικευμένη γνώση στους τομείς της μετανάστευσης, των εθνοτικών μειονοτήτων και του ρατσισμού, στις οποίες ανατίθεται η διεξαγωγή ερευνών για λογαριασμό του Οργανισμού. Η επιλογή των ομάδων στόχων επιτρέπει τις συγκρίσεις αποτελεσμάτων ανάμεσα στις ομάδες μειονοτήτων στα διάφορα κράτη μέλη, καθώς και ανάμεσα σε χώρες όπου διενεργούνται συνεντεύξεις με αντίστοιχες ομάδες. Δεδομένου ότι το κόστος διεξαγωγής των ερευνών σε όλες τις ομάδες μειονοτήτων στο σύνολο της ΕΕ είναι πολύ υψηλό, προτιμάται η διεξαγωγή ερευνών στην μεγαλύτερη ομάδα ή ομάδες εθνοτικών μειονοτήτων ή μεταναστών σε κάθε χώρα, καθώς και στις ομάδες που θεωρούνται ευάλωτες σε κρούσματα διακρίσεων και θυματοποίησης.

Σε κάθε κράτος μέλος επιλέχθηκαν από μία έως τρεις ομάδες στόχοι για τη διενέργεια συνεντεύξεων, με ελάχιστο δείγμα τους 500 συμμετέχοντες ανά ομάδα.

Αντιπροσωπευτικό δείγμα

Στόχος της έρευνας είναι να προκύψουν αποτελέσματα για ένα αντιπροσωπευτικό δείγμα της επιλεγμένης μειονότητας ή μειονοτήτων που εξετάζονται σε κάθε κράτος μέλος. Για το σκοπό αυτό **απορρίφθηκε η αντιπροσωπευτική δειγματοληψία και η έρευνα υιοθέτησε μια προσέγγιση τυχαίας δειγματοληψίας πολλαπλών σταδίων** προκειμένου να έρθει σε επαφή με μέλη των επιλεγμένων μειονοτήτων τα οποία ενδεχομένως να μην κατάφερνε να προσεγγίσει αν χρησιμοποιούσε πιο συμβατικές δειγματοληπτικές προσεγγίσεις, όπως η επικοινωνία με ΜΚΟ που ασχολούνται με μειονότητες, ή η επικέντρωση σε παραδοσιακούς χώρους συνάντησης ορισμένων μελών των ομάδων μειονοτήτων.

Ο Οργανισμός δοκίμασε διαφορετικές προσεγγίσεις τυχαίας δειγματοληψίας σε έξι κράτη μέλη, πριν να υιοθετήσει την τελική δειγματοληπτική προσέγγιση. Η κύρια δειγματοληπτική προσέγγιση συνίστατο σε τρία στάδια: (i) τυχαία διαδρομή, (ii) εστιασμένη απογραφή και (iii) διαλογή νοικοκυριών. Σε ορισμένες χώρες ήταν εφικτή η χρήση επίσημων δημογραφικών στοιχείων για την τυχαία δειγματοληψία των συμμετεχόντων.

Η γεωγραφική κατανομή των συνεντεύξεων βασίστηκε στα διαθέσιμα στατιστικά στοιχεία του πληθυσμού, τα οποία προσδιορίζουν τις περιοχές μέσης και υψηλής συγκέντρωσης πληθυσμού των ομάδων στόχων (οριζόμενες ως μονάδες πρώτης βαθμίδας). Σε ένα-δύο κράτη μέλη όπου η προσέγγιση τυχαίας δειγματοληψίας δεν ήταν δυνατόν να εντοπίσει επαρκή αριθμό συμμετεχόντων για τη διενέργεια συνεντεύξεων μέσα σε ένα δεδομένο χρονικό πλαίσιο, χρησιμοποιήθηκε ως εφεδρική προσέγγιση η δειγματοληψία από τους υπεύθυνους συνεντεύξεων προκειμένου να επιτευχθεί ο απαιτούμενος αριθμός συνεντεύξεων.

Η έρευνα διενεργήθηκε κυρίως στις μεγαλύτερες πόλεις κάθε χώρας και στις μητροπολιτικές τους περιοχές. Στις περιπτώσεις όπου, με βάση τα διαθέσιμα δημογραφικά δεδομένα, η επιλεγμένη ομάδα στόχος βρισκόταν κυρίως εκτός των μεγάλων πόλεων, το δείγμα καταμεριζόταν ανάλογα. Χρησιμοποιώντας αυτά τα μέσα, τα αποτελέσματα για κάθε κράτος μέλος –με την προσέγγιση τυχαίας δειγματοληψίας πολλαπλών σταδίων– είναι αντιπροσωπευτικά για τις ομάδες που ζουν σε αυτές τις περιοχές. Τα αποτελέσματα σταθμίζονται με βάση τις πιθανότητες επιλογής για κάθε συμμετέχοντα.

Η Gallup Europe ανέλαβε τις επιτόπιες εργασίες της EU-MIDIS υπό την εποπτεία του προσωπικού του Οργανισμού Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης που έλαβε μέρος στα εκπαιδευτικά σεμινάρια για τις συνεντεύξεις και συμμετείχε με την ιδιότητα του παρατηρητή στις επιτόπιες εργασίες σε επιλεγμένα κράτη μέλη.

Για την πλήρη περιγραφή της δειγματοληπτικής προσέγγισης που χρησιμοποιήθηκε στην έρευνα, ανατρέξτε στην «τεχνική έκθεση» της EU-MIDIS, η οποία είναι διαθέσιμη στην ηλεκτρονική διεύθυνση:

www.fra.europa.eu/eu-midis

ΣΥΝΤΟΜΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΩΝ ΟΜΑΔΩΝ ΡΟΜΑ ΠΟΥ ΣΥΜΜΕΤΕΙΧΑΝ ΣΤΙΣ ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΕΙΣ

Η EU-MIDIS συγκέντρωσε πληροφορίες για τα προσωπικά χαρακτηριστικά κάθε συμμετέχοντα όπως, μεταξύ άλλων: φύλο, ηλικία, μητρική γλώσσα, υπηκοότητα, χώρα προέλευσης, διάρκεια παραμονής στη χώρα, επαγγελματική κατάσταση, εισόδημα νοικοκυριού, διάρκεια σπουδών, θρησκεία ή πεποιθήσεις. Όλα τα αποτελέσματα της έρευνας είναι ανώνυμα για σκοπούς στατιστικής άθροισης, έτσι ώστε να μην είναι δυνατή η αναγνώριση της ταυτότητας κανενός ατόμου. Όλες οι πληροφορίες παρασχέθηκαν σε εθελοντική βάση.

Επιπλέον, οι ίδιοι οι υπεύθυνοι των συνεντεύξεων συμπλήρωσαν τις πληροφορίες σχετικά με την περιοχή στην οποία διενεργήθηκε κάθε συνέντευξη, καθώς και σχετικά με τις συνθήκες της συνέντευξης, για παράδειγμα, αν κατά τη διάρκεια της συνέντευξης ο συμμετέχων ήταν μόνος του ή συνοδευόταν.

Τα ευρήματα που αφορούν τα χαρακτηριστικά των ερωτηθέντων και τις παραγόμενες από τους υπεύθυνους των συνεντεύξεων πληροφορίες θα καταστούν διαθέσιμα μέσω του δικτυακού τόπου του Οργανισμού για μελλοντική ανάλυση από κάθε ενδιαφερόμενο.

Προέλευση

Στο πλαίσιο της EU-MIDIS διενεργήθηκαν συνεντεύξεις με τη συμμετοχή Ρομά σε επτά κράτη μέλη της ΕΕ (Βουλγαρία, Τσεχική Δημοκρατία, Ελλάδα, Ουγγαρία, Πολωνία, Ρουμανία και Σλοβακία). Σύμφωνα με τα αποτελέσματα της έρευνας, οι Ρομά στις χώρες αυτές είναι κυρίως **εγκατεστημένες μειονότητες**, δηλαδή πολίτες που γεννήθηκαν στις χώρες όπου και συμμετείχαν στην έρευνα (97%-100%). Η υψηλότερη –με διαφορά- αναλογία «μεταναστών» στους Ρομά σημειώνεται στην Τσεχική Δημοκρατία, όπου το 12% των ερωτηθέντων δήλωσαν ότι έχουν γεννηθεί σε άλλη χώρα (συμπεριλαμβανομένων άλλων περιοχών της πρώην Τσεχοσλοβακίας – δηλαδή στη Σλοβακία).

Κοινωνικο-δημογραφικά δεδομένα

Οι Έλληνες Ρομά κατατάσσονται τελευταίοι όσον αφορά την **εκπαίδευση**, αφού μόλις το 4% των ερωτηθέντων ανέφεραν ότι έχουν φοιτήσει στο σχολείο για τουλάχιστον δέκα χρόνια, υποδηλώνοντας ότι η πλειοψηφία των ερωτηθέντων έχουν ολοκληρώσει το πολύ την πρωτοβάθμια εκπαίδευση. Επιπλέον, το 35% των ερωτηθέντων Ρομά στην Ελλάδα είναι αναλφάβητοι. Το αντίστοιχο ποσοστό είναι 11% στην Πολωνία, 10% στη Ρουμανία και 5% στη Βουλγαρία. Ακόμα και σε κράτη μέλη όπου ο αναλφαβητισμός των Ρομά δεν αποτελεί εκτεταμένο πρόβλημα, το ποσοστό των Ρομά που συνέχισαν στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση (π.χ. φοίτησαν στο σχολείο για περισσότερα από 9 χρόνια) παραμένει μάλλον χαμηλό: 22% στη Βουλγαρία, 36% στην Ουγγαρία και 38% στη Σλοβακία.

Την περίοδο της συνέντευξης, το μεγαλύτερο ποσοστό των **εργαζόμενων** και **αμειβόμενων** Ρομά (ελεύθεροι επαγγελματίες ή εργαζόμενοι μερικής ή ολικής απασχόλησης) καταγράφηκε στην Τσεχική Δημοκρατία (44%). Συγκριτικά, μόνο το 17% στη Ρουμανία και το 18% των Ρομά στην Πολωνία δήλωσαν

τέτοιου είδους απασχόληση. Τα υπόλοιπα αντίστοιχα ποσοστά είχαν ως εξής: Βουλγαρία: 32%, Ελλάδα: 34%, Ουγγαρία: 31%, Σλοβακία: 25%. Ταυτόχρονα, η μέση ηλικία του δείγματος δεν διαφοροποιείται πολύ από χώρα σε χώρα έτσι ώστε να μπορεί εύλογα να επηρεάσει τα ποσοστά απασχόλησης: κυμαίνεται από 35 έως 39 έτη.

Πολιτισμικό υπόβαθρο

Παρότι οι Ρομά αναφέρονται εδώ ως μία ενιαία «ομάδα», θα πρέπει να ληφθεί υπόψη ότι παρατηρείται μεγάλη διαφοροποίηση ανάμεσα στους πληθυσμούς Ρομά στην ΕΕ αλλά και εντός του ίδιου του πληθυσμού ενός κράτους μέλους. Οι έρευνες στην πλειονότητα του πληθυσμού συχνά συγκρίνουν τα αποτελέσματα μεταξύ διαφορετικών κρατών μελών αγνοώντας ουσιαστικά τις διαφορές μεταξύ των εξεταζόμενων πληθυσμών. Για το λόγο αυτό, τα αποτελέσματα της EU-MIDIS θα πρέπει να ερμηνεύονται λαμβάνοντας δεόντως υπόψη την πολιτισμική ποικιλομορφία και σύνθεση των εξεταζόμενων ομάδων Ρομά.

Για παράδειγμα: στην ερώτηση σχετικά με **τη μητρική τους γλώσσα**, το 47% των Ρομά δήλωσαν διαφορετική μητρική γλώσσα από την επίσημη εθνική γλώσσα(-ες) του κράτους μέλους. Υφίστανται σημαντικές διαφοροποιήσεις ανάμεσα στους εξεταζόμενους Ρομά των διάφορων χωρών: για παράδειγμα, το 100% των Ρομά στην Ουγγαρία δήλωσαν τα ουγγρικά ως μητρική γλώσσα, ενώ στη Βουλγαρία μόνο το 25% των Ρομά δήλωσαν τα βουλγαρικά ως μητρική γλώσσα. Όσον αφορά το **θρήσκευμα**, οι Ρομά γενικά δεν διαφοροποιούνται σημαντικά από την πλειονότητα του πληθυσμού στα κράτη μέλη. Ωστόσο, μια σημαντική μειονότητα των Ρομά στη Βουλγαρία είναι μουσουλμάνοι. Από την άλλη πλευρά, ήταν σχετικά λίγοι οι Ρομά που δεν δήλωσαν κανένα θρήσκευμα (οι περισσότεροι στην Τσεχική Δημοκρατία (26%) και στην Ουγγαρία (16%), ενώ στις υπόλοιπες χώρες περίπου 6%). Περίπου 1 στους 10 ερωτηθέντες στη Σλοβακία, την Ελλάδα και την Πολωνία δήλωσε ότι συνήθως **φέρει ενδυμασία που χαρακτηρίζει την εθνοτική του ομάδα**, ενώ στα υπόλοιπα κράτη μέλη το αντίστοιχο ποσοστό ήταν αμελητέο.

Φυλετικός διαχωρισμός

Σύμφωνα με την κρίση των υπεύθυνων συνεντεύξεων που συνομίλησαν με τους Ρομά σε διάφορα μέρη στα κράτη μέλη, ο χωρικός διαχωρισμός είναι έντονος στους Ρομά. Με άλλα λόγια, ζουν σε περιοχές όπου κατοικούν κυρίως Ρομά. Τα υψηλότερα ποσοστά σημειώνονται στη Βουλγαρία (72%), στη Ρουμανία (66%), στη Σλοβακία (65%) και στην Ελλάδα (63%). Οι συνέπειες αυτού του γεγονότος θα πρέπει να λαμβάνονται υπόψη κατά την εξέταση των αποτελεσμάτων, καθώς τα υψηλότερα ποσοστά χωρικού διαχωρισμού υποδηλώνουν ότι οι συμμετέχοντες Ρομά είναι αποκομμένοι από την υπόλοιπη κοινωνία. Αυτό υποδηλώνει, από τη μία πλευρά, υψηλά ποσοστά διακρίσεων εναντίον τους αλλά, από την άλλη, μπορεί να τους προστατεύει από τις διακρίσεις λόγω της περιορισμένης επαφής τους με την πλειονότητα του πληθυσμού.

Οργανισμός Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης

EU-MIDIS

Έρευνα της Ευρωπαϊκής Ένωσης σχετικά με τις μειονότητες και τις διακρίσεις

Έκθεση «εστίαση στα δεδομένα» 1

Οι Ρομά

Σχεδίαση & Στοιχειοθεσία: red hot 'h' cool, Βιέννη
Τυπογραφείο: Elanders Hungary Kft., Βουδαπέστη

2009 - 16 σελ., - 21 x 29.7 cm

ISBN-13: 978-92-9192-369-4

TK-78-09-588-EL-C

Copyright OSCE

Μεγάλο μέρος των πληροφοριών για τον Οργανισμό Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης διατίθεται στο Διαδίκτυο.

Πρόσβαση σε αυτές τις πληροφορίες μπορείτε να αποκτήσετε μέσω του δικτυακού τόπου του FRA (<http://fra.europa.eu>).

© Οργανισμός Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, 2009

Επιτρέπεται η αναπαραγωγή, εκτός της περίπτωσης εμπορικής χρήσης, υπό τον όρο ότι θα αναφέρεται η πηγή.

ISBN 978-92-9192-369-4

789291 923694

TK-78-09-588-EL-C

ΕΠΙΣΚΕΦΘΕΙΤΕ:

www.fra.europa.eu/eu-midis

ΒΛΕΠΕ ΕΠΙΣΗΣ:

ΤΕΧΝΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ (ΔΙΑΘΕΣΙΜΗ ΣΤΟ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ)

ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ ΕΡΕΥΝΑΣ (ΔΙΑΘΕΣΙΜΟ ΣΤΟ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ)

ΑΝΑΜΕΝΟΝΤΑΙ ΣΥΝΤΟΜΑ:

ΕΣΤΙΑΣΗ ΣΤΑ ΔΕΔΟΜΕΝΑ – ΑΤΟΜΑ ΑΠΟ ΤΗ ΒΟΡΕΙΑ ΑΦΡΙΚΗ

ΕΣΤΙΑΣΗ ΣΤΑ ΔΕΔΟΜΕΝΑ – ΑΤΟΜΑ ΑΠΟ ΤΗΝ ΥΠΟΣΑΧΑΡΙΑ ΑΦΡΙΚΗ

ΕΣΤΙΑΣΗ ΣΤΑ ΔΕΔΟΜΕΝΑ – ΕΠΙΓΝΩΣΗ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ

ΕΣΤΙΑΣΗ ΣΤΑ ΔΕΔΟΜΕΝΑ – ΕΠΙΒΟΛΗ ΝΟΜΟΥ